

UDK 78.087.61 Ravnik

Manica Špendal
Maribor

SAMOSPEVI JANKA RAVNIKA

Ustvarjalni začetki Janka Ravnika¹ segajo na začetek drugega desetletja 20. stoletja, to je v čas, ko je nastopila prva, mlajša generacija sodobnejše usmerjenih slovenskih skladateljev: Anton Lajovic, Emil Adamič, Gojmir Krek idr. Medtem, ko sta Lajovic in Adamič komponirala tudi večja instrumentalna in vokalno instrumentalna dela, se je Ravnik omejil malone v celoti na male oblike: klavirske skladbe, zборе in samospeve. Slovenski glasbeni javnosti se je predstavil v zadnjih štirih letnikih Novih akordov (X-XIII).² Podobno kot Lajovic je Ravnik že s svojimi začetnimi deli zbudil pozornost pri takratnih vodilnih slovenskih glasbenikih. Posebno je z njimi impresioniral G. Kreka, ki je videl v njem obetavnega slovenskega ustvarjalca, "čigar prva dela so na nas učinkovala kakor svetovna obljuba, obetajoča naši mladi umetnosti lepših dni, morda sijajnih dni svetovnega priznanja". Navdušila ga je že prva Ravnikova skladba: mešani zbor "Poljska pesem" (NA 1911, X, 68). Bil je mnenja, da "kdor začenja s takimi proizvodi, kakoršen je mešan zbor 'Poljska pesem', ta je poklican za izpolnitev najglobljih želja svojega naroda in za doseg najvišjih ciljev umetnosti". Obenem ga je pozval, da se popolnoma "zave svojega visokega poklica, da dela in dela vedno strmeč po višjih in višjih ciljih. Naj si bode svest, da gleda narod nanj z navdušenostjo in hvaležnostjo, pa tudi mnogimi pričakovanji za bodočnost umetnika in narodne umetnosti". Ob sklepu je Krek dodal: "Torej vse dobro na trnjevo pot! To kličemo Ravniku in vsem onim mladim umetnikom, ki se uče sedaj na konservatorijih v tujini. Delajte, rešite najvišje probleme naše umetnosti, a ostanite zvesti svojemu narodu ne le z duhom, temveč tudi z delovno roko!"³ Pozitivno so se o Ravniku izrekli še drugi slovenski glasbeni strokovnjaki.⁴

1 Biografske podatke glej SBL III, 43, 44.

2 Skladbe sodijo v čas skladateljevega študija na praškem konzervatoriju (1911-1915).

3 Prim. Krek G., NA 1912, XI, 11.

4 Kritič v Slovincu npr. piše v recenziji 1. in 2. št. XI. letnika NA "... vse skozi modern, radikalen je mladi Ravnik, ki je že z dosedanjimi kvantitativno ne obilnimi, ali zato kvalitativno tem boljškimi deli stopil v ospredje. Meni se vidi poleg Lajovica najbolj

Ravnikove skladbe prvega ustvarjalnega obdobja kažejo v osnovi naslonitev na romantično tradicijo, hkrati pa vsebujejo še izrazito impresionistične značilnosti. Te se kažejo v barvno bogatih akordičnih zvezah, ki so najznačilnejša prvina njegovega kompozicijskega stavka.⁵ Med tistimi, ki so izšle v Novih akordih, sta tudi dva samospeva: "Vasovalec" na besedilo S. Gregorčiča in "Pozdrav iz daljave" na besedilo K. Meška.⁶

Posebno prva skladba, ki jo je avtor posvetil tenoristu J. Rijavcu,⁷ je imela izreden odmev v slovenskem tisku. G. Krek je o njej zapisal: "Samospev Janka Ravnika 'Vasovalec' se je že opetovano prezentiral izza koncertnega odra. Josip Rijavec ga je pel in vedno z najlepšim notranjim uspehom. Kako tudi ne! Glasba je globoko občutena, s svojim harmonično tako zanimivim spremljevanjem naravnost omamljivega, skrajno nežnega čara." Samospev, s katerim se je - po njegovem mnenju - posrečilo Ravniku ustvariti kongenialno uglasbitev Gregorčičeve pesmi, je označil kot doslej "najglobejši stvar nadebudnega Ravnika".⁸ O "Vasovalcu" se je pohvalno izrazila še vrsta drugih takratnih in poznejših glasbenih kritikov.⁹ M. Lipovšek upravičeno meni, da ima "Vasovalec" v svoji "enkratnosti" poseben pomen in se še danes - po toliko odličnih skladbah te vrste - uvršča med najlepše slovenske samospeve. Čeprav je to njegova zgodnja skladba, je vendar "toliko zrelosti v njej, kakor da je delo dozorelega človeka".¹⁰

Samospev je oblikovno jasen (A B A).¹¹ Odlikuje ga preprosta, a logično izpeljana melodična linija, ki se vzorno sklada z otožnim značajem Gregorčičevega besedila. Zanimiv je klavirski part, ki kljub zraščeni v pevsko melodijo učinkuje kot samostojna klavirska kompozicija. Kaže izrazit skladateljev smisel za klavirski zvok: zanj so značilne domiselne, povsem nove akordične zveze, ki so navidezno svobodno grajene, vendar utemeljene zaradi logično ostro pogojene zvočnosti. Te se še zlasti kažejo v harmonsko specifično grajenih in zvočno učinkovitih modulacijskih stopnjevanjih.¹² Široka, zvočno polna

markantna prikazen v teh dveh zvezkih". (Prim. Slovenec 1910, št. 175, 6.) - P. Kozina meni: "Ravnik se nam je predstavil v prvi vrsti kot komponist s svojimi globoko občutenimi skladbami, katere so vabudile povsod priznanje. Pri nas se le redko kdo posveti študiju glasbe, ali nihče še ni v tako zgodnji mladosti kazal toliko dobrih sadov kot ravno Ravnik." (Prim. Kozina P., NA 1913, XII, 11.).

- 5 *M. Lipovšek je mnenja, da je Ravnik postal "zgodnji glasnik slovenskega impresionizma", čeprav sodi, da po svojem bistvu "ni mogel postati impresionist", ker je "v sebi nosil preveč izrazne moči", da bi se mogel omejiti in nuditi samo one pasivne slikovite vtise in barve, ki so značilne za impresionizem." Vendar nekaj akordičnih zvez, nekaj barv, ki jih je uporabil v prvih kompozicijah - po njegovem mnenju - "napoveduje" zvoke, ki so se razlikovali "od dotakratnih pa tudi Lajovčevih". (Prim. Lipovšek M., Sedamdesetgodišnjica Janka Ravnika, Zvuk 1961, 49, 50, 524, 525).*
- 6 *Prvi samospev (napisan l. 1910) je izšel l. 1912 (NA, XI, 55), drugi (komponiran l. 1912) pa l. 1913 (NA, XII, 35); obe skladbi sta bili natisnjeni še v zbirki "Lirični spevi za glas in klavir", ki jo je l. 1957 izdalo DSS. Drugi samospev nosi v tej zbirki naslov "Pozdrav iz daljine".*
- 7 *Omenjeni pevec je izvedel "Vasovalca" v letih 1912-1914 petkrat. (Prim. NA 1912, XI, 19, 52; NA 1913, XII, 11, 56; NA 1914, XIII, 13).*
- 8 *Prim. Krek G., NA 1912, 11, 52.*

Tempo giusto

p

Glas

Si - no - či sempos-tel-jo pus-til. Ob zo - ru domov sempri-

Klavir

pp

mf poco accel. *rit.* *p*

šel. O - či od beden-ja ru - de - če. Na pr-sih semšopeki - mel.

legato *legato*

mf *pp*

akordika v spremljavi pa tu in tam spominja prej na orgelski zvok. Kot dober poznavalec tega instrumenta je znal avtor prenesti ta zvok v svoj klavirski stavek. "Vasovalec" kaže Ravnikovo izvrstno kompozicijsko znanje in sodi, poleg Lajovčevih in morda še nekaterih, med najboljše samospeve, ki so izšli v Novih akordih.¹³

Zanimiv je tudi drugi samospev "Pozdrav iz daljave". Po svoji zasnovi učinkuje kot impresija, ki kaže tipične značilnosti Ravnikovega bogato koloriranega kompozicijskega

- 9 P. Kozina piše v svoji kritiki 2. št. NA 1. 1912 med drugim: "... Rijavec je pel njegov prav čeden samospev 'Vasovalec'. Pri tem meni: "... v drzni, moderni harmoniki gre Ravnik za Lajovcem dalje". (Prim. Kozina P., UT 1912, LII, 1). - Tudi S. Premrl omenja "Ravnikovo globoko občuten 'Vasovalec'". (Prim. Premrl S., DiS 1913, XXVI, 114.)
- 10 Prim. Lipovšek M., Ob 60-letnici Janka Ravnika, SGR 1951, I, 12; isti, Jubilej slovenskega umetnika, SPor 1951, XII, št. 107, 2.
- 11 A del (sega do 9. takta) je grajen na ostinatu. Skladatelj ga začčenja harmonsko razvijati šele v 4. taktu. B del (od 10. do 27. takta) ima recitativni značaj; odlično ga podaja klavirska spremljava. Celotni del daje vtis sonatne izpeljave. V 28. taktu sledi nekoliko varirana ponovitev A dela.
- 12 V 5. taktu si npr. akordi sledijo takole: tercsekstakordu As-dura (ob sklepu 4. takta) sledi zvečan trozvok ges-b-d, terc kvartakord septakorda his-dis-f-a z dvojno alteracijo, kvartsekstakord A-dura, sekundakord septakorda f-a-c-es, ki je openem dominantanta B-dura in se razveže v tercsekstakord toničnega trozvoka (v 6. taktu).
- 13 M. Lipovšek meni, da se skladba s svojo akordiko "zлага" z naslednjimi

stavka.¹⁴ V tej skladbi zasledimo nekaj duhovito grajenih, povsem novih akordičnih zvez. Predvsem gre za pogostno in raznoliko uporabo septakordov in obratov, ki si kljub precejšnjim alteracijam sledijo v jasnih tonalnih odnosih.

Značilno za samosrev je, da v njem klavirski del ni le enakovreden pevskemu, temveč ima malone vodilno vlogo. Melodija pa s svojo prisotnostjo samo pogloblja vtis besedila. V njej so zanimiva intervalna sosledja, kot npr. dis-c (v E-duru - v 6. oz. 17. taktu), ki se dobro prilagajajo značaju besedila. Tudi

Počasi, nežno

pp poco cresc.

p

Slad — ka pe — sem plo — ve čez polje,

rit. *pp*

f affettuoso

skozi stvar — stvo božje to — plo hre — pe — ne — nje gre.

f *allentando* *p legato*

oblikovno je skladba zanimiva: je trodelna, pri čemer je B del (od 10. do 17. takta) po tehnosti enakovreden A delu in ne pomeni morda le klavirske medigre, kar je skladatelj tudi sam

Ravnikovimi pesmimi, saj jih s svojo polnostjo in modulacijsko posebnostjo že "oznanja". (Prim. Lipovšek M., Uvod k zbirki "Lirični

nakazal z oznako "ben mercato la melodia". Značilno za A del je, da so spodnji glasovi grajeni v ostinatnem ritmu. Prvi del skladatelj prvič sklene na dominantni E-dura (v 10. taktu), drugič pa na toniki (v 20. taktu), toda le v melodiji, pri čemer je akordična podlaga v jasni dominantni A-dura. Tako v tonalnem pogledu skladba niha med A-durom in E-durom. Kljub temu pa gre v bistvu za jasno, skoraj klasično fakturo v smislu vprašanja in odgovora (T - D, D - T). Sklepu pevske linije sledi zelo domiselna poigra, ki pripelje v E-durovo tonaliteto (v 23. taktu).

Tudi "Pozdrav iz daljave" je ugodno ocenila vrsta glasbenih strokovnjakov.¹⁵ G. Krek je npr. zapisal, da si bo "globoko čisto moderno harmonizirani samospev "moral" ljubitelj pridobiti šele polagoma" in da ga bodo morali pevci kakor Rijavec "upeljati v popolni lepoti", da "zagleda" občinstvo vse njegove "zagrnjene lepote".¹⁶ Po mnenju M. Lipovška je citirani Ravnikov samospev "kakor malokatera skladba" v Novih akordih "zajet v ubranost daljne pesmi, ki plove čez polje". Pri tem pravilno ugotavlja, da je skladatelj "znal dati" vsebini pesmi tako močno osebno obliko, tako "novo" in tako "daleč od vsake plehke sentimentalnosti izraženo občutje".¹⁷

Leta 1912 je Ravnik napisal še samospev "Hrepenenje"¹⁸ na besedilo O. Zupančiča, ki kaže sorodne stilne značilnosti kot obe omenjeni pesmi iz tega ustvarjalnega obdobja. Tudi za to skladbo je značilno dobro poznavanje klavirskega zvoča in tehnike, obenem pa smisel za logičen razvoj kromatičnega harmonskega stavka.

V poznejših samospevih je Ravnik obogatil svoj kompozicijski slog poleg impresionističnih še z nekaterimi prviniami, podobnimi ekspresionističnemu stilnemu oblikovanju, dasi se v ta stilno oblikovalni način ni nikoli povsem usmeril. V drugem skladateljskem obdobju (do leta 1940) je bil sicer ustvarjalno manj aktiven, vendar je zložil nekaj izvrstnih kompozicij, med temi tudi nekaj tehnično dovršenih in umetniško kvalitetnih samospevov: "Prišla si" na besedilo O. Zupančiča, "V razkošni sreči" na besedilo V. Moleta in "Temna, lepa noč" na besedilo O.J. Bierbauma v prevodu I. Peruzzija.¹⁹ Iz istega obdobja datira tudi ciklus pesmi za tenor in klavir "Seguidille" na pesmi O. Zupančiča.²⁰ Za vse skladbe v tem ciklusu je

spevi za glas in klavir").

- 14 M. Lipovšek primerja način Ravnikovega komponiranja z onim pri drugih slovanskih sodobnikih, zlasti poljskih in čeških: "... predvsem vodilni Poljaki in Čehi so svoje nagnjenje k impresionizmu poglobili z dovolj močno izrazno izpovedjo. Ta je kazala veliko zunanjih impresionističnih potez (akordika), vendar je melodični vzpon bil v njihovih delih izrazno močan. Tako je komponiral tudi Ravnik. Njegov 'Pozdrav iz daljine' je za to tipičen primer, kot kažejo že prvi takti". (Prim. Lipovšek M., *Kompozicioni stav Janka Ravnika*, Zvuk 1971, 117, 118, 365).
- 15 S. Premrl ga je označil kot "kratko, sila moderno, a gorko občuteno skladbo". (Prim. Premrl S., *DiS* 1914, XXVII, 130).
- 16 Prim. Krek G., *NA* 1913, XII, 56. Viri kažejo, da je skladbo Rijavec izvajal l. 1914 (Prim. *NA* 1914, XIII, 23); l. 1936 pa jo je pela M. Polajnarjeva (prim., *CG* 1936, LIX, 186).
- 17 Prim. Lipovšek M., *Ob 70-letnici Janka Ravnika*, SGR 1961, I, 12.
- 18 Skladba je bila natisnjena v zbirki "Lirični spevi za glas in klavir" l. 1957.

značilen recitativni značaj, vse imajo fragmentarne sklepe. Podobno kot Lajovic v leto poprej nastali "Begunki pri zibeli" uvaja Ravnik v njih celotonske postope, ki so še bolj izraziti

mf con amore
Daj, ti - ho brez be-sed se po - lju - bi - va
dolce p

kot v citirani Lajovčevi skladbi.²¹ Poleg tega gre v njih za zvočno barvito, funkcionalno nevezano akordiko, ki jo je skladatelj znal zelo učinkovito uporabljati. S tem prehaja pravzaprav iz okvira tonalnosti. V zvezi s harmonsko sprostitevjo pa prehaja tudi v gradnji iz konvencionalne stroge forme v svobodnejšo. Značaj skladb je skratka tak, da pomenijo nekaj novega v literaturi slovenskega samospava.

V tretjem ustvarjalnem obdobju (od leta 1940 dalje) Ravnik opušta impresionistične stilne prijeme. Prvi skladbi iz te dobe sta samospava "Materi" in "Melanholija" na besedili F. Zbašnika.²² V drugi pesmi srečujemo nekaj značilnosti "Vasovalca" in drugih stvaritev iz prve ustvarjalne dobe. V obeh gre predvsem za nizanje kromatično obarvanih akordov (trozvoki, sekstakordi), ki pa v "Melanholiji" niso več vodilno izrazno sredstvo, temveč imajo podrejeno vlogo in rabijo le za figurativno koloriranje. Z melodijo ustvarjajo celoto, ki kljub sorodnosti s prvimi Ravnikovimi samospevi prinašajo nekaj zvočno novega, drugačnega od prvotnega izražanja. V samospavu "Melanholija" na A. Gradnikovo besedilo in še zlasti v Župančičevih "Verzih"²³ uvaja Ravnik še bolj zapletene in komplicirane tonske zveze,²⁴ čeprav ostaja v osnovi še vedno funkcionalen.²⁵ Prav to kaže, da se je Ravnik prebijal iz

- 19 Samospevi so izšli v zbirki "Lirični spevi za glas in klavir" l. 1957. Prvo pesem je skladatelj napisal l. 1917, drugo l. 1920, tretjo pa l. 1926.
- 20 Nastale so l. 1919, izšle pa v samostojni izdaji l. 1920 v ediciji GM. Samospevi si v omenjeni izdaji sledijo takole: Na Tvoje zdravje; Ljubezem, njena deca; Ljubezem mojo mlado; Ne, tam ni vsega konec; Iz vseh grobov ta večnost; K šatorom jasno belim, in Ti si prva ovetka.
- 21 Glej o tem tudi Lipovšek M., Kompozicijski stav Janka Ravnika, Zvuk 1971, 117, 118, 366.
- 22 Prvi samospev je bil komponiran l. 1940, drugi pa l. 1941. Izšla sta v "Liričnih spevih za glas in klavir" l. 1957.
- 23 "Melanholijo" je napisal l. 1947, "Verze" pa l. 1949 (predelano po prvi uglasbitvi l. 1912). Obe skladbi sta izšli v zbirki "Lirični spevi za glas in klavir" l. 1957. M. Lipovšek sodi o samospavu "Verzi" takole: "popolnoma nova pa je zadnja pesem, ki tvori skupino zase 'Verzi', ob

brez be se de. V mol-ku svo-jem

ka - kor v pla - šču čr - nem

tonalnosti v nov stil intuitivno. Njegov močni temperament, kot pravilno ugotavlja Lipovšek, ni nikdar ostal v nekih zgolj "tuhtajočih problemih nove zvočnosti".²⁶

Kot zadnje delo na področju samospeva je Ravnik napisal zbirko "Slovenske narodne za glas in klavir".²⁷ Posvetil jo je Antonu Dermoti.

Ravnikovi samospevi so izrazno in tehnično dognane in samonikle glasbene kompozicije. S Savinom, Lajovcem, Kreckom in Adamičem sodi Ravnik med vodilne osebnosti prve polovice 20. stoletja, od katerih je v veliki meri odvisno tudi sedanje ustvarjalno delo na področju slovenske glasbene umetnosti. S svojimi deli se uvršča med tiste slovenske ustvarjalce, ki so pripravljali prehod od prve k drugi generaciji slovenskih skladateljev novejšje orientacije.

katerih je skladatelj ponosno pripisal svoje ime k pesnikovemu. Oba, Župančič in Ravnik, sta povedala svoje gg. filistrom. Župančič z vezano besedo, Ravnik pa ne samo z navadno uglasbitvijo teksta, temveč tudi realno, s tonskim materialom, ki ga drzno uporablja: sekunde, atonalne zveze, iz katerih tu in tam sredi ostrega, hitrega ritma res razveni še stara celotonska skala, pa ji je vendarle v opoziciji postavljen popolnoma prost tonski stavek, svoboden, kakor je svobodna misel v pesnitvi, ki se roga vsemu boječemu in omejenemu v umetnosti". (Prim. Lipovšek M., Uvod k zbirki "Lirični spevi za glas in klavir".)

²⁴ Te so vselej zvočno zelo utemeljene in učinkovite, pri čemer pa je

Berg, Alban	30, 33, 38, 44, 45, 46, 49, 173
Berio, Luciano	46
Bernik, France	124
Besarović, Risto	64, 65
Betetto, Julij	140
Bettscheider (Rittscheider), Janez	7, 8, 10, 16
Bezecny, Emil	147
Bierbaum, Otto J.	195
Bizet, Georges	38
Blaukopf, Kurt	77, 170
Blažek, Dragutin	103, 104, 108, 109
Bock, Emil	146
Boetticher, Wolfgang	160, 164
Bojić, Milutin	86, 87, 88, 89, 90, 99
Bonomi, Giuseppe Clemente	164
Borovski, Aleksander	139
Bortnjanski, Dmitrij Stefanović	111
Bosanac, Franjo	62, 63, 67
Bošnjaković, Ljubomir	108
Boulez, Pierre	46
Bowles, Edmund A.	59
Božić, Darijan	129, 130, 131, 175
Božić, I.	114
Brahms, Johannes	31, 43, 44
Brandstätter, Janez	17
Braun, Werner	160
Bravničar, Matija	130, 140, 176
Breitenbacher, Antonín	162
Brjanceva, V.	95
Brnobić, Josif	103
Brook, Barry S.	184, 185
Brož, J.	106
Bruckner, Anton	126
Brzak, Dragomir	106
Bucher	64
Bucko, Jurij	95
Bučar, Danilo	128, 130, 131
Bučar, V.	138
Budkovič, Cvetko	170, 171, 176, 177
Bulovec, Štefka	123, 154
Burns, Robert	126
Busch, Hermann J.	160
Busoni, Ferruccio	30, 45, 46
Cara, Marchetto	63
Cankar, Ivan	123, 129, 130, 133, 176
Cankar, Izidor	150, 154
Cassadó, Gaspar	139
Ceo, Josif	104
Cernivano, Bartolo	165
Cernivano, Petro	165
Chopin, Frédéric	155, 169, 170
Cigan, France	130
Ciril in Metod	116
Cortot, Alfred	139
Coster, Michel De	186

Cuderman, Mirko	171
Curiel, C. L.	9
Cutter, F.	160
Cvetko, Ciril	154, 157, 178
Cvetko, Dragotin	7, 11, 13, 15, 16, 17, 69, 75, 77, 78, 79, 110, 113, 125, 145, 146, 148, 150, 151, 152, 153, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 176, 177, 178, 179, 180, 181
čangalović, Miroslav	87, 92
čerepnin, Aleksander N.	139
čerín, Josip	139, 147, 148, 149
čirković, S.	114
čurčin, M.	112, 113
Damaskin, Jeromonah	106
Danilo,	86, 87, 88, 89, 90
Dargomižski, Aleksander Sergejevič	86
Däubler, Theodor	30
De Sarno-San Djordjo, Dionisijo	103, 106
Debussy, Claude	33, 47, 48
Dedijer, Vladimir	114
Delak, Franjo	128, 131
Delibes, Leo	64
Denić, Čedomir	112
Dermota, Anton	140, 197
Dev, Janez Damascen	123, 133
Dević, Dragoslav	59
Disertori, Benvenuto	63
Djordjević, Vladimir	103, 104, 105, 108, 109
Djurić-Klajn, Stana	109, 110, 152
Djurković, Nikola	113, 114
Dolar, Janez Krstnik	155, 156, 162, 163, 179, 181
Dolar, Nicolaus	162
Dolinar, Anton	128, 131, 149
Donizetti, Gaetano	168
Dragić	93
Dragutinović, Branko	109
Duc, Philipp	160
Dukas, Paul	33
Dussik (Dussek, Dusfk), Franc Jožef Benedikt	7, 8
Dvořak, Antonín	138, 155
Dvořak, Maks	154
Einstein, Alfred	29
Ekmečić, M.	114
Esterházy, grof	185
Federhofer, Hellmut	164, 165, 167
Fellerer, Karl Gustav	174
Ferdinand VII., španski kralj	95
Ferguson, Donald N.	136
Firkušný, Rudolf	139

Fischer, Vencelj	17, 18
Flotow, Friedrich von	66
Foerster, Anton	138, 139, 172
Franciscus de Pavonibus	158, 159
Freud, Sigmund	30
Fribec, Krešimir	130
Gabrijelčič, Marijan	130
Gallenberg, grof	10
Gallus Carniolus, Jacobus	62, 145, 147, 148, 153, 155, 156, 158, 159, 160, 163, 179, 180, 181
Gerbič, Fran	126, 156, 170, 171
Geiringer, Karl	164, 165
George, Stefan	35, 45
Gerasimova-Persidska, N.	111
Gerlanc, Bogomil	123, 124
Gestrin, Ferdo	158, 159
Glässer	10
Globočnik, Jakob	165
Globokar, Vinko	176
Gnezda, Filip	8, 10
Gobec, Radovan	178, 179
Gogh, Vincent van	30, 31
Gogolj, Nikolaj	95, 97, 98, 99
Golar, Cvetko	127
Gorzanis, Giacomo	160
Gotovac, Jakob	109
Gottron, Adam	163
Gradnik, Anton	142, 196, 198
Gramolič (Gramolits), Jožef	13
Greco, El	31
Gregorčič, Simon	124, 126, 192, 198
Grilc, Janko	155
Grünewald, Matthis	31
Grünfeld, Alfred	65
Hába, Alois	41, 43, 45, 109
Hagenauer, Karl	15
Halevy, Jacques François	64
Hartmann, Karl Amadeus	174
Hassmann	81
Hauer, Joseph Matthias	45
Hauptman, Majda	124
Havlas, Gvido	103
Haydn, Joseph	138, 139, 185
Heckel, Erich	19, 30
Hegel, Georg Wilhelm Friedrich	34
Herberstein, Ziga	7
Hindemith, Paul	34, 41, 45, 46, 47, 49, 173
Hirsch, Avguštin	8, 15, 17
Hockej, Ludvik	8
Höfler, Janez	7, 15, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 171, 172, 173
Hofmann, Will	31, 33, 36, 43, 44
Holemšnik, Janez	18
Holländer, Hans	78
Höllner, Anton	7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21,

	167
Höller, Blanda	65, 68
Homer, Ulrich	136
Honegger, Arthur	37, 45
Hortschansky, Klaus	189
Hristić, Stevan	85, 108
Hrovatin, Radoslav	155, 157, 178, 179
Huberman, Branislav	65, 68
Hüschen, Heinrich	160
Ilič, D. P.	105
d' Indy, Vincent	23
Ingegneri, Marc Antonio	159
Ipavec, Benjamin	125, 126, 129, 131, 170
Ivančič, Amandus	166, 167
Ives, Charles	45, 175, 176
Jakšič, Djura	85
Janáček, Leoš	69, 74, 75, 178
Janković, Dušan	102
Jenko, Davorin	113, 148, 149, 171, 172
Jenko, Simon	123
Jeraj, Karel	128, 132, 140
Jeraj, Vida	127
Jereb, Peter	128, 132
Jezovšek, Janko	129, 132
Jež, Jakob	128, 129, 130, 132, 156
Jobst, Anton	130
Joksimović, Božidar	103, 105
Jorga, N.	62
Jorgović, Aleksandar	104
Josquin des Prés	31
Jovan, episkop	114, 116
Jovanović, Evgenije	116, 117, 121, 122
Jovanović, Petar	114, 115, 118, 119
Jovanović, Živojin	113
Jung, Karl Gustav	36
Juvanec, ml., Ferdo	128, 132
Kalaj, Benjamin	66
Kalik, Spira	106, 107
Kandinski, Vassilij	30, 35
Karnovšek, Darja	172
Kartin-Duh, Monika	170, 176, 177
Kastelic, Jože	60
Keesbacher, Friedrich	137, 138, 145, 146
Kenda, Josip	128, 132
Kette, Dragotin	123, 126, 129, 133
Kibler	113
Kimovec, Franc	148, 177
Kirchner, Ernst Ludwig	30
Klee, Paul	30
Klemenčič, Ivan	39, 40, 154, 155, 167, 174, 175
Klemenčič, Josip	128, 132
Knez, Jurij	161
Kobler, Dana	140, 141
Kocián, Jaroslav	138
Koczalski, Raul	139

Kogl	7
Kogoj, Marij	33, 35, 39, 40, 127, 128, 130, 132, 140, 141, 172, 174, 175, 179
Kojima, Shin A.	167
Kokoschka, Oskar	30
Koljcov, Aleksej	127
Komarčič, M.	106
Koniček (Konitschek), Jožef	17, 18
Konjović, Petar	85, 108, 109
Koporc, Srečko	141, 176
Korun-Koželjski, Franc	125, 132
Korunović, S. P.	105
Kos, Janko	38, 124
Kos, Koraljka	59
Kosovel, Srečko	123
Kostič, Gliša	106
Kostič, J. M.	105
Kostič, Petar	106
Kozina, Marjan	130, 154, 157, 176, 177
Kozina, Pavel	192, 193
Kral, Janez Ludvik	17
Kramel	10
Kreisler, Fritz	65, 68
Krek, Gojmir	125, 126, 127, 132, 139, 148, 149, 177, 191, 192, 195, 197, 198
Krek, Uroš	175
Křenek, Ernst	45
Kretschmer, Ernest	35
Krishanig	10
Krisper, Anton	77, 78, 79, 80, 81, 82, 83
Krisper, Jože	79
Križman, František Ksaver	149
Križnar, Franc	178
Krompholz (Krombholz), Karel Ignac	18
Krstev, Vangelij	152
Krstić, Petar	106
Kryzanowsky, Heinrich	78, 82
Kryzanowsky, Rudolf	78, 82
Kubelík, Jan	139
Kubik, Franc	167
Kučukalić, Zijo	62, 65
Kuhar, Janez	130
Kulundžić, Josip	86, 87
Kuret, Primož	59, 139, 157, 158, 165, 176, 177, 178
Kurold, Jurij	164
Lagkhner, Daniel	161
Lajovic, Anton	126, 127, 132, 138, 170, 171, 172, 191, 193, 196, 197, 198
Lanzke, Heinz Walter	159, 160
Lasso, Orlando di	159
Laszky, Adalbert	66
Lebič, Lojze	156
Lechner, Valentin	13, 14
Leibinger, Janez	11
Leibowitz, René	46
Leichtentritt, Hugo	147

Leskovic, Roman	176, 177
Lessiak, Primus	69, 75
Levidov, A. M.	95
Levstik, Fran	172
Licht, Jurij	14
Ličar, Ciril	140
Lietner (Liederer)	10
Linhart, Anton Tomaž	154, 156
Lipovšek, Marijan	128, 132, 140, 154, 176, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198
Lissa, Zofia	173
Liszt, Franz	79
Ločar, Mihovil	130, 176
Loparnik, Borut	140, 155, 156, 174, 175, 176
Lovše, Pavla	138, 140
Ludvik, Dušan	168
Mačejovski, Franjo	65, 66, 67, 68
Maderna, Bruno	46
Magalov, Nikita	139
Mahler, Alma	78
Mahler, Gustav	38, 44, 48, 49, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 169, 170
Mahnič, Jože	124
Mahowski, Alfred	130, 176
Maksimiljan I.	147
Maksimovič, Aksentije	102, 103, 104
Maksimovič, Desanka	85
Malič, Stane	130
Mannzen, Walter	32, 35, 40
Manojlovič, Kosta	105, 107, 110
Mantuani, Josip	77, 78, 79, 146, 147, 148, 149, 154, 164, 179, 180
Marco	30
Marinkovič, Josif	105, 108
Marolt-Špik, Sveto	176
Marx, Joseph	23
Mast, D.	32
Mašek, Kamilo	145, 170
Medved, Cirila	140
Meier, Bernhard	161
Mendel, Arthur	33
Mendelssohn, Felix	64
Merkù, Pavel	174, 175
Mersmann, Hans	32
Messiaen, Olivier	46
Meško, Ksaver	192, 198
Meyer, Carl	168, 169
Meze, Anita	140
Mihajlovič, Petar	113, 114
Mihelčič, Alojzij	177
Mihelčič, Slavko	128, 132
Mihevec, Jurij	149, 154, 171, 172
Mirk, Vasilij	139
Mirkovič, Jovan	103
Milojevič, Miloje	86, 103, 105, 107, 108, 109, 173
Milošević, Predrag	110
Milovuk, Milan	102

Milutin, srbski kralj	86, 87, 88, 89, 90, 91
Mitić, Nikola	92, 95
Mladenović, D.	106
Moderne, Jacques	186
Mokranjac, Stevan	105, 107, 108, 109
Mole, Vojislav	195
Mondl, Jožef	13, 14, 15
Monn, Mathias Georg	167
Monteverdi, Claudio	31
Moos, Ana Madonin	10, 11, 16
Moos, Marija	10, 11, 16
Morack, Franc	10
Moritz, Jožef	8, 9, 15, 18
Mosolov, Aleksandr Vasilijevič	37
Motte, Diether de la	95
Mozart, Wolfgang Amadeus	31, 64, 166, 168, 185
Müller	137
Mueller, Otto	30
Munch, Edvard	31
Murn-Aleksandrov, Josip	123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 132, 133, 134
Musorgski, Modest	38, 86, 87, 89
Nastasijević, Momčilo	85
Naum	93
Nawradil, Xaveri	10
Nedvěd, Anton	137
Nejedlý, Zdeněk	69, 75
Nettl, Paul	162
Nietzsche, Friedrich	30, 34
Niklič, Anton	8
Niklič, Jožef	8
Nikolić, Sr. J.	104
Nikolić, Stanoje	103
Nikolić-Vučković, J.R.	105
Nilević, B.	62, 63
Noč, Ivan	140
Nolde, Emil	30
Nono, Luigi	46
Novak, Grebostrek	88, 89
Novak, Janez Krstnik	166
Obrenović, Mihailo	114, 115, 119
Obrenović, Miloš	91, 92, 93, 94, 116
Ondriček, František	65, 68
Orlov, Nikolaj	139
Osterc, Slavko	127, 132, 140, 141, 142, 172, 173, 174, 175, 179
Osterc-Valjalo, Marta	140
Ostojić, T.	109
Ota, Ignacij	130
Paču, Jovan	108, 109
Pahor, Karol	127, 130, 132, 142
Pašćan-Kojanov, Svetolik	103
Pavčić, Josip	170
Pavlović, Mirka	118

Pavlović, Petar	62, 63
Pechstein, Max	30
Pečman, Rudolf	167
Pejović, Roksanda	59
Peričić, Vlastimir	87, 93, 110
Perini, Annibale de	160
Peruzzi, Ivo	195
Petrarca, Francesco	46
Petrić, Ivo	130, 155, 175, 176
Petrović, Jefta	106
Petković, Vujica	103
Petrović-Karadjordje, Djordje	91, 92, 93, 94
Petrucchi, Ottavio	63
Phinot, Dominique	156, 157, 162
Pirjevec, Dušan	124
Pisk, Paul	147, 155
Plamenac, Dragan	165
Planck, Max	29
Plavec (Plautzius), Gabriel	155, 162, 163, 179, 181
Pohanka, Jaroslav	162
Pokorn, Danilo	154, 155, 166, 173, 174
Polajnar, Milica	195
Polič, Mirko	128, 132
Pommer, Josef	69, 75
Popović, Mihailo	115
Popović, S.	106
Popriščin, Aksentij Ivanović	95, 96, 97, 98, 99
Poš (Posch), Izak	164, 165
Potočnik, Milan	129, 132
Pregel, R.	138
Pregelj, Ciril	128, 132
Prek, Stanko	140
Prelovec, Zorko	128, 132
Premrl, Stanko	129, 140, 148, 157, 176, 177, 193, 195
Prenner, Jurij	161
Prešeren, France	123, 138, 155
Pribigno	62
Prijatelj, Ivan	124
Prokofjev, Sergej	45, 46, 49, 155
Protić, M.M.	104
Puccini, Giacomo	33
Racek, Jan	162
Radeka, M.	116
Radics, Peter	145, 146
Radičević, Branko	85
Radivojević, Pavle	112, 113, 114, 115
Radole, G.	165
Rajačić, Josif	115, 116, 117, 121, 122
Rajičić, Stanojlo	85, 86, 87, 88, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 97, 98, 99, 100
Rakuša, Fran	146
Ramovš, Primož	174
Ravnik, Janko	127, 138, 140, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198
Rendić-Miočević, Duje	59

Rešetar, Milan	69, 75
Riemann, Hugo	78, 83
Rihar, Gregor	149
Rijavec, Andrej	27, 153, 154, 160, 161, 162, 163, 167, 168, 172, 173, 174, 175, 176, 177
Rijavec, Josip	138, 192, 193, 195
Ripphaus (Rippaus), Franc	16, 17
Rojc, Janez	8, 16, 18, 19
Rore, Cypriano de	161
Rossini, Gioachino	168
Rott, Hans	78
Roussel, Albert	23
Rubinstein, Arthur	139
Ruffatti, Anton	8, 9, 15, 17
Ruffatti, Franc	17
Ruffatti, Klara	18, 19
Rukavina, Fran	178
Rupel, Karlo	140
Rutheford, Ernest	29
Sales, Franz	161
Salieri, Antonio	16
Salmen, Walter	136, 189
Sancin, Karel	140
Sancin, Mira	140
Sandbichler	19
Sandrini, Paolo	9, 15, 16, 17
Santonino, Paolo	157
Sattner, Hugolin	136, 172
Savić, Zarko	65, 68
Savin, Risto	125, 126, 133, 139, 171, 172, 197, 198
Scandell	160
Schanda, Marija	16
Schantroch, Georg	8
Schedwy, Janez	8, 9, 15, 18
Scheibl, Johann Adam	167
Schemerl	10
Scherchen, Hermann	174
Schering, Arnold	150
Scherzer, Andrej	18
Schielt, Urban	9, 15
Schiffrer, Franc	140
Schmidt-Rotluff	30
Schmutzer, Vencelj	8
Schönberg, Arnold	30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 173
Schopenhauer, Arthur	34
Schreiber, Emerik	18
Schreker, Franz	33
Schubert, Franz	64, 125, 126, 149
Schuster, Bernhard	78
Schwerdt, Leopold Ferdinand	14, 15, 17, 18, 19, 21, 167
Schwertner, Jožef	8, 15, 18
Searle, Humphrey	95
Sevček (Seutschek), Anton	17, 18
Shakespeare, William	85
Simeonović, Evgenije	115

Simonida	86, 87, 90, 91
Simoniti, Rado	130
Sivec, Jože	145, 153, 154, 159, 160, 161, 162, 167, 168, 170, 171, 177
Skarnizel, Franc	8, 15, 17
Skei, Allen B.	156, 159, 160
Skrjabin, Aleksander	31, 32, 35, 39, 40, 44, 45, 46, 47, 48, 49
Slabe, Franc	133
Slatkonja, Jurij	147, 148, 161
Slavenski, Josip	174
Smetana, Bedřich	108, 109, 155
Smolik, Marijan	164
Snížková, Jitka	160
Snoj, Jože	124
Spira, Heinrich	66
Spring, Moriz	9, 21
Stäblein, Bruno	159
Stamitz, Jan	167
Stančić, Svetislav	140
Stanković, Aleksandar	103, 105
Stanković, Kornelije	106, 108, 114, 115, 117, 120, 122
Stanković, Stefan	116, 117, 120, 122
Stanojević, St.	114, 116, 117
Stefan	86, 89, 90
Stefanović, Dimitrije	112
Stefanović-Ravasija, Slavoljub	92, 95
Steiger, Hugo	60
Stelè, Fran	146
Steska, Viktor	147, 149
Stibilj, Milan	175
Stipčević, Aleksandar	59
Stockhausen, Karlheinz	46
Stojanović, Petar	104
Stojčić, M.	105
Straková, Theodora	167
Stramm	30
Stransky	64
Stratimirović, Stefan	117
Strauss, Richard	30, 35, 40, 44, 49
Stravinski, Igor	35, 41, 45, 46, 49, 173
Striccius, Wolfgang	161
Stuckenschmidt, Hans Heinz	30, 31, 32, 33, 38, 39, 43, 46
Studen, Ivan	91, 92, 93, 99
Suppan, Wolfgang	9
Susato, Tielman	186
Svetek, Anton	126, 133
Svetel, Heribert	133
Svetina, Anton	162
Svoboda, Josif	103, 104
Šapčanin, M.	106
Šarčević, Kat. P.	105
Šegula, Tomaž	174
Šestov, L.	95
Ševčík, Otakar	138
Šivic, Pavel	123, 124, 140, 174
Škabar, Mile	133

Škerjanc, Lucijan Marija	23, 26, 27, 28, 125, 127, 130, 141, 149, 153, 159, 171, 172, 176
Škerlj, Stanko	168
Škrbinc, Janez	171
Škulj, Edo	156, 171, 176, 177
Šlais, Jan	139
Šlezinger, Josif	108
Šostakovič, Dmitri	45, 95
Špendal, Manica	167, 168, 170
Špendov, Vendelin	177
Štrekelj, Karel	69, 75
Štuhec, Igor	130, 176
Šturm, Franc	142, 176
Švara, Danilo	130, 131, 142
Švarc, Rikardo	110
Talich, Václav	138, 178
Tarsia, Antonio	165
Teodora	90
Teplov	95
Teuber, Oskar	79
Thallmainer, Franciscus Josephus	164
Thurn-Taxis	9
Tolinger, Robert	104, 106, 107, 108
Tomandl, Mihovil	107, 112, 114
Tomc, Matija	128, 133, 157, 177
Tomič, Josip Eugen	131
Topalović, Mita	104, 105, 109
Trakl, Georg	30
Trček, Franc	8
Trdina, Silva	124
Trobina, Stanko	154
Trola, E.	162
Trombocino, Bartolomeo	63
Trost, Anton	138
Trstenjak, Anton	146
Turel, Mirjana	167, 172
Turšič, Ivan	140
Tyson, Alan	167
Ukmar, Kristijan	123, 150, 176, 177
Ukmar, Vilko	128, 130, 133, 142, 149, 153, 154, 155
Unger, Maks	128, 133
Uspenskij, N. D.	111
Vasiljevič, Miodrag	103
Vasiljevič, Olga	106
Veber, Franc	150
Venosa, Gesualdo da	31
Verdi, Giuseppe	155, 168, 169
Vezilič, Aleksije	112
Vicentino, Nicola	136
Vidakovič, Albe	63
Vilhar, Fran Serafin	169
Vilhar, Miroslav	172
Vlatčovich, Iuanis	62
Vodnik, Anton	124

Vodopivec, Aleksander	130
Vodopivec, Vinko	128, 133
Voje, Ignacij	158, 159
Vremšak, Samo	129, 130, 133
Vučević, S.	106
Vučković, Vojislav	109, 110
Vuličević, Vujica	91, 92, 94
Vurnik, Stanko	141, 149
Wagenseil, Georg Christoph	167
Wagner, Jožef	8, 9, 15, 17
Wagner, Peter	147
Wagner, Richard	31, 38, 44, 47, 58
Weber, Karl Maria von	155
Weber, William	184, 186, 187, 188
Webern, Anton	30, 42, 44, 45, 46, 49
Webers, Florijan	12, 14, 20
Weinhuber	10
Weiss	19
Wellesz, Egon	164
Went, Jožef	15, 16, 21
Wenzel, Vencelj	14, 15
Werfl, Franz	30
Wessling, Berndt W.	77
Willhelm, Friedrich	7, 8, 10
Wiora, Walter	163
Wolf, Anton Alojzij	136
Wolf, Karl	7, 8, 16
Wörner, Karl H.	32, 35, 40
Wratni, Venčeslav	9, 167
Zadravec, Franc	47, 124
Zajc, Ivan	169
Zamara, Teresina	65
Zazula, Jožefa	7, 8, 10, 16, 18
Zbašnik, France	127, 196
Zepič, Ludvik	155
Zlatic, Slavko	183
Zupan, Jakob Franc	123, 133, 164, 165, 167
Zuzorič, Cvijeta	105
Zebre, Demetrij	142, 176, 177
Zidanik, Milena	176, 177
Živko, Vinko	128, 133
Živković, Milenko	109, 110
Župančič, Oton	123, 124, 126, 129, 130, 131, 133, 195, 196, 197, 198
Županovič, Lovro	63, 167